

Regeringens proposition

2002/03:149

Ändringar i djurskyddslagen (1988:534)

Prop.
2002/03:149

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 24 juli 2003

Margareta Winberg

Ann-Christin Nykvist
(Jordbruksdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i djurskyddslagen (1988:534).

Det uppställs krav från djurskyddssynpunkt på att djur ges foder av god kvalitet anpassat efter djurslag. Vidare ges regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten rätt att föreskriva om utfodring och vattning av djur.

Genom ett tillägg till bestämmelserna om förprovning av åtgärder som vidtas på stallar och andra förvaringsutrymmen för djur åläggs länsstyrelsen att förbjuda användningen av stallar som inte har förprovats, om inte åtgärderna godkänns i efterhand.

Det tydliggörs att djurhållare är skyldiga att tillse att djur som genom sitt beteende visar tecken på ohälsa erhåller nödvändig vård.

Enligt lagen gäller krav på tillstånd för viss djurhållning. Det föreslås vissa ändringar som har till syfte att förtydliga vilka verksamheter som omfattas av tillståndsplikten.

I propositionen föreslås slutligen vissa följdändringar i djurskyddslagen i anledning av bildandet av Djurskyddsmyndigheten.

Ändringarna i lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)..	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534).....	5
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Foder och vatten	9
5	Prövning av djurstallar	10
6	Ett stärkt djurågaransvar.....	11
7	Tillståndsplikt för viss djurhållning.....	12
8	Konsekvensbeskrivning.....	14
9	Författningskommentarer	15
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanserna	17
Bilaga 2	Lagrådsremissens lagförslag	18
Bilaga 3	Lagrådets yttrande	22
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 juli 2003.....	25
	Rättsdatablad.....	26

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop2002/03:149

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534),
2. lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534)¹ dels att i 12 a och 21-23 §§ uttrycket ”regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer” skall bytas ut mot ”regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten”,

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Om en åtgärd i fråga om stall eller annat förvaringsutrymme för djur som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § tredje stycket 3 har vidtagits utan sådan provning, skall länsstyrelsen förbjuda att byggnaden används för att hysa djur. Förbud skall dock inte meddelas om länsstyrelsen finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

9 §

Ett sjukt eller skadat djur skall snarast ges nödvändig vård, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.

Om ett djur är sjukt, skadat eller på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, skall djuret snarast ges nödvändig vård, vid behov av tillkallad veterinär, eller andra åtgärder vidtas, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Bestämmelsen i 3 a § gäller för åtgärder som kräver förprovning efter den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse av
12 a § 1993:1480
21 § 1998:56
22 § 1998:56
23 § 1998:56.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534)²

dels att i 4, 6–8, 10–12, 14, 15, 17, 18, 20 och 25 §§ djurskyddslagen (1988:534) i stället för dess lydelse enligt lagen (2003:52) om ändring i nämnda lag uttrycket ”regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer” skall bytas ut mot ”regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten”,

dels att 3, 16 och 38 §§ djurskyddslagen (1988:534) i stället för dess lydelse enligt lagen (2003:52) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny övergångsbestämmelse, punkten 4, till lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534) av följande lydelse.

Lydelse enligt 2003:52

Föreslagen lydelse

3 §³

Djur skall ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn.

Djur skall ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. *Fodret och vattnet skall vara av god kvalitet och anpassat efter det djurslag som utfodras.*

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela ytterligare föreskrifter om

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, *Djurskyddsmyndigheten* får meddela ytterligare föreskrifter om

1. stall och andra förvaringsutrymmen för djur,

1. *utfodring och vattning av djur,*

2. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, och

2. stall och andra förvaringsutrymmen för djur,

3. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, och

² Senaste lydelse av

4 § 2002:550

6 § 1991:404

7 § 2002:550

8 § 1998:56

10 § 2002:550

11 § 2002:550

12 § 2002:550

14 § 1991:404

15 § 1991:404

17 § 1991:404

18 § 1991:404

20 § 1998:56

25 § 1991:404.

³ Senaste lydelse 2002:550.

3. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

Regeringen får föreskriva att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften skall tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när *byggnadsåtgärden* vidtogs. Den särskilda avgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma avgiften till ett lägre belopp.

Första stycket gäller inte djur som används för sådana ändamål som avses i 19 §, om djuret inte hålls i fångenskap. Bestämmelserna i andra stycket om krav på tillräckligt utrymme och skydd och bestämmelserna i tredje och fjärde styckena om befogenhet att meddela föreskrifter gäller också hägn.

4. skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

Regeringen får föreskriva att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften skall tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när *åtgärden* vidtogs. Den särskilda avgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma avgiften till ett lägre belopp.

16 §⁴

Tillstånd till verksamheten skall den ha som yrkesmässigt eller i större omfattning

1. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller tar emot sällskapsdjur för förvaring *och* utfodring,

2. håller, föder upp, upplåter eller säljer hästar eller tar emot hästar för förvaring *och* utfodring eller använder hästar i ridskoleverksamhet, eller

3. föder upp pälsdjur.

Frågor om tillstånd prövas av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. En sådan nämnd får också återkalla ett beviljat tillstånd.

Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till att den sökande kan anses lämplig att bedriva verksamheten och att de anläggningar i vilka verksamheten skall bedrivas är lämpliga från djurskyddssynpunkt.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om undantag från första stycket.

1. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller tar emot sällskapsdjur för förvaring *eller* utfodring,

2. håller, föder upp, upplåter eller säljer hästar eller tar emot hästar för förvaring *eller* utfodring eller använder hästar i ridskoleverksamhet, eller

Regeringen eller, *efter regeringens bemyndigande*, *Djurskyddsmyndigheten* får meddela föreskrifter om

1. villkoren för att en verksamhet skall anses vara av större omfattning,

⁴ Senaste lydelse 2002:891 (jfr 2003:106).

38 §⁵

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag eller enligt bestämmelser som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut, som annan statlig myndighet än regeringen i särskilt fall meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Annat beslut som *en* statlig myndighet meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen får överklagas hos regeringen.

Annat beslut som *Djurskyddsmyndigheten eller annan* statlig myndighet meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen får överklagas hos regeringen.

4. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter om undantag från krav på tillstånd för verksamheter enligt 16 § som övergångsvis kan behövas.

⁵ Senaste lydelse 1995:1714.

Frågor om djurskydd har under de senaste åren fått en alltmer framträdande plats. Den svenska djurskyddslagstiftningen får anses fylla mycket högt ställda krav. Trots detta upptäcks ständigt områden där förbättringar är angelägna att göra. Det är centralt från djurskyddssynpunkt att djur ges foder och vatten på sådant sätt att det motsvarar deras behov. Här har önskemål framförts om ändringar och förtydliganden av djurskyddslagens bestämmelser i det avseendet. Bestämmelserna om förprovning av djurstallar kan betraktas som en hörnsten i djurskyddslagstiftningen, där lagens unika, preventiva syfte klart kommer till uttryck. Även när det gäller dessa bestämmelser har det förts fram önskemål om en komplettering och precisering.

Mot bakgrund av att det således framkommit behov av att göra vissa ändringar i djurskyddslagen har inom Jordbruksdepartementet utarbetats en promemoria, Förslag till ändringar i djurskyddslagen, m.m. (Ds 2003:14). Förslagen i promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. En remissammanställning finns tillgänglig i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2003/662). I samband med remissbehandlingen framfördes förslag på ytterligare ändringar i bestämmelserna om tillståndskrav för vissa verksamheter. Beträffande detta förslag har Kennelklubben, Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande, Kommunförbundet och Jordbruksverket beretts tillfälle att lämna synpunkter.

En särskild utredare har på regeringens uppdrag närmare undersökt vilka djurskyddsproblem som kan uppstå i samband med alternativa behandlingsmetoder för djur. I januari 2001 överlämnade utredaren betänkandet Alternativmedicinska behandlingsmetoder för djur (SOU 2001:16). Betänkandet har remissbehandlats och en remissammanställning finns tillgänglig i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2001/581).

I propositionen tar regeringen upp till behandling de förslag till lagändringar som föranleds av den ovannämnda promemorian samt ett förslag om förtydligande av djurägares ansvar beträffande djur som visar tecken på ohälsa som lagts fram i betänkandet om alternativmedicinska behandlingsmetoder för djur. I propositionen föreslås även vissa följdändringar i djurskyddslagen i anledning av bildandet av Djurskyddsmyndigheten.

Propositionen har utarbetats i samarbete med Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 5 juni 2003 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 2*. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter kommenteras i avsnitt 5 och 7. I övrigt görs en redaktionell ändring i lagtexten. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 3*.

Regeringens förslag: Det införs krav på att foder och vatten skall vara av god kvalitet och anpassat efter djurslag. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten ges rätt att föreskriva om utfodring och vattning av djur.

Promemorians förslag: Överensstämmer i stort med regeringens förslag. I promemorian föreslogs dock även ett bemyndigande till stöd för föreskrifter om foder.

Remissinstanserna: De allra flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det. Ett flertal instanser inklusive *Näringslivets nämnd för regelgranskning* påtalar att det kan uppkomma målkonflikter beträffande foderfrågor eftersom foder även regleras i foderlagen, enligt vilken lag Jordbruksverket har föreskriftsrätt. *Statens jordbruksverk* m.fl. instanser föreslår vissa ändringar i den föreslagna texten. Några instanser anser att fodret även bör vara anpassat till djurens ålder och att det bör finnas möjlighet att föreskriva om vattenkvalitet och system för tillförsel av dricksvatten till djur.

Skälen för regeringens förslag: Foder och vatten av god kvalitet och en tillräcklig utfodring anpassad efter det aktuella djurslagets behov är grundläggande för djurs välbefinnande. För att skydda djur mot onödigt lidande och sjukdom krävs att lagstiftaren är tydlig i detta. Den nuvarande bestämmelsen uppställer krav på att djur skall ges tillräckligt med foder och vatten. Att mängden foder och vatten är tillräcklig är självfallet viktigt i all djurhållning. Lika viktigt från djurskyddssynpunkt är emellertid att fodret och vattnet är av god hygienisk kvalitet och att det är lämpligt för djuret i fråga, med avseende på bl.a. fodrets näringsvärde och struktur. Att medvetet utfodra djur med dåligt foder eller vatten så att djuret orsakas lidande eller sjukdom är inte förenligt med djurskyddslagen.

Det har uppmärksamrats att bestämmelsen om foder i djurskyddslagen av många uppfattas som oklar och som en bestämmelse som endast reglerar mängden foder. Förhållandet uppges ha hindrat lokala djurskyddsmyndigheter från att ingripa mot ur djurskyddssynpunkt dålig utfodring. Det finns därför anledning att förtydliga bestämmelsen genom att införa ett uttryckligt krav på att fodret och vattnet skall vara av god kvalitet och att det skall vara anpassat till det djurslag som utfodras.

Bestämmelsen bör också kunna kompletteras med föreskrifter om utfodring och vattning av djur. Regeringen eller, efter bemyndigande av regeringen, Djurskyddsmyndigheten bör ges möjlighet att i sådana föreskrifter tydliggöra vissa djurskyddsaspekter rörande utfodring av djur. Föreskriftsrätten öppnar exempelvis för möjligheten att föreskriva om vilken hänsyn som skall tas till djurs ålder och utveckling vid utfodring. Den föreslagna föreskriftsrätten ger också möjligheter att, såsom flera remissinstanser föreslagit, föreskriva om system för vattentillförsel för djur. En del remissinstanser har särskilt påpekat vikten av att det finns lämpliga vattningsanordningar för utegångsdjur, t.ex. uppvärmda vattenkoppar om djur vistas ute under vintern.

I promemorian föreslås att ett vidgat bemyndigande i djurskyddslagen också skall göra det möjligt att meddela föreskrifter om foder. Bestämmelser om foder och hantering av foder finns idag i lagen (1985:295) om foder samt i flera EG-förordningar, bl.a. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. I foderlagen finns en rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om villkor för eller förbud mot bl.a. tillverkning, användning eller hantering i övrigt av foder eller ett visst parti foder. Det finns även bestämmelser om hur foder som inte uppfyller foderlagens kvalitetskrav skall hanteras. Foderlagen kompletteras av detaljföreskrifter meddelade av regeringen och Jordbruksverket. Det finns således redan föreskrifter om hantering av foder och om foderkvalitet. Med hänsyn härtill skulle det föreslagna bemyndigandet i djurskyddslagen kunna leda till en överlappande reglering och en otydlig gränsdragning mellan regelverken som bör undvikas. Regeringen har på grund härav avstått från att följa promemorians förslag i den delen.

5 Prövning av djurstallar

Regeringens förslag: Länsstyrelserna skall förbjuda användning av stallar som inte har förprovats om inte åtgärden kan godkännas i efterhand.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalat sig i frågan är positiva till förslaget eller har inget att erinra mot det. *Hovrätten för Nedre Norrland* och *Kammarrätten i Göteborg* efterlyser ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. *Länsstyrelsen i Södermanlands län* och *Länsstyrelsen i Dalarnas län* föreslår kompletteringar i lagtexten och några instanser betonar vikten av att samarbetet mellan kommunerna och länsstyrelserna fungerar när det gäller tillsynen och vill att detta uttryckligen regleras.

Skälen för regeringens förslag: Det är av grundläggande betydelse för husdjurens välbefinnande att stall och andra förvaringsutrymmen för djur utformas på ett sådant sätt att de uppfyller djurskyddslagstiftningens krav. Det är också till fördel för den som bygger, att ett stall redan på förhand har granskats från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Dessutom underlättas den lokala tillsynsmyndighetens arbete med djurskyddstillsynen av att ny- och ombyggnader av stall initialt har prövats och godkänts från djurskyddssynpunkt av länsstyrelsen. Redan 1973 infördes som ett led i en strävan att ge husdjuren en god miljö bestämmelser om förprovning av djurstallar. Enligt djurskyddsförordningen (1988:539) får stall och andra förvaringsutrymmen för hästar eller för djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller pälsar inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att stallen eller förvaringsutrymmena på förhand har godkänts från djurskydds- och

djurhälsosynpunkt. Ett sådant godkännande prövas enligt samma förordning av länsstyrelsen som också skall besiktiga stallar och anläggningar innan dessa tas i bruk.

Det inträffar emellertid inte sällan att byggnader uppförs, byggs till eller byggs om utan att det kommer till länsstyrelsens kännedom. Detta innebär att åtgärden inte blir förprövad och att dokumentation saknas beträffande åtgärden. Det råder viss tveksamhet om vad som skall ske i sådana fall vilket har upplevts som ett problem.

Det är lämpligt att länsstyrelsen ges ansvaret att undersöka om byggnaden uppfyller djurskyddslagstiftningens krav i efterhand. En sådan kontroll bör till sitt innehåll och sin omfattning så långt möjligt motsvara en förprovning. Länsstyrelsen bör också meddela de beslut som kontrollen kan ge anledning till. Om byggnaden uppfyller uppställda krav eller om brister som uppdragas rättas till, bör ett godkännande i efterhand kunna meddelas. I annat fall har länsstyrelsen att meddela ett beslut om förbud mot att inhysa djur i byggnaden. Förslaget ändrar inte det förhållandet att det är kommunens ansvar att utföra den lokala operativa djurskyddstillsynen över stall och andra förvaringsutrymmen för djur. Det bör betonas att det i frågor om förprovning, liksom i övriga frågor om djurskydd och djurskyddstillsyn, är av största vikt att kommunens lokala djurskyddsinspektörer och länsstyrelsen har ett nära samarbete och informationsutbyte.

För att undvika en icke avsedd begränsning av lagtexten har, i enlighet med *Lagrådets* förslag, begreppet ”byggnadsåtgärd” ersatts av det mer heltäckande begreppet ”åtgärd”.

6 Ett stärkt djurägaransvar

Regeringens förslag: Om ett djur är sjukt, skadat eller på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa skall djuret snarast ges nödvändig vård eller andra åtgärder vidtas. Den nödvändiga vården skall vid behov ges av tillkallad veterinär.

Utredarens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredaren föreslår att en bestämmelse om stärkt djurägaransvar för sjuka djur förs in i djurskyddsförordningen (1988:539) samt att det i denna bestämmelse även närmare preciseras när veterinär skall tillkallas.

Remissinstanserna: De flesta instanser, bl.a. de länsstyrelser som särskilt yttrat sig om förslaget, *Statens jordbruksverk*, *Statens veterinärmedicinska anstalt*, *Livsmedelsverket*, *Lantbrukarnas Riksförbund* och *Svenska Djurhälsovården* är positiva till eller tillstyrker förslaget att stärka djurägarnas ansvar för sjuka eller skadade djur. *Kammarrätten i Jönköping* anser att förslaget bör genomföras genom en lagändring i stället för en förordningsändring. *Förbundet djurens rätt* och *Riksföreningen för anställda inom djursjukvården* avstyrker och vill skärpa förslaget så att veterinär skall tillkallas omedelbart om ett djur är sjukt, skadat eller uppvisar onormalt beteende.

Skälen för regeringens förslag: Enligt djurskyddslagen skall djur skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Utredaren föreslår bl.a. att begreppet "sjukt" förtydligas så att det framgår att med sjukdom avses även de fall där djuret uppvisar ett onormalt beteende. Regeringen delar uppfattningen att begreppet "sjukt" kan vara otydligt och innebära tolkningssvårigheter. De första tecknen på ohälsa är vanligen att djuret betar sig på ett avvikande sätt. Förslaget innebär att det ställs krav på djurägaren eller den som har djuret i sin vård att vidta åtgärder redan då djuret genom sitt beteende visar tecken på ohälsa. Enligt regeringens bedömning kommer ett sådant förtydligande att bidra till att djur fortare kommer under adekvat behandling. Regeringen finner att utredarens förslag i denna del är av sådan karaktär att det bör genomföras genom en ändring i djurskyddslagen och inte som utredaren föreslår i djurskydds-förordningen.

Regeringen delar utredarens syn att djurhållarens ansvar för djurens välfärd klarare skall framgå. Detta tydliggörs i regeringens förslag genom att det i lagen införs ett krav på att nödvändig vård vid behov skall ges av tillkallad veterinär. Det är angeläget att veterinär omedelbart kontaktas om orsaken till djurets ohälsa inte kan fastställas, om sjukdomen eller skadan kräver omedelbar veterinärvård eller om vidtagna åtgärder inte är effektiva.

Ett djur som uppvisar tecken på ohälsa skall erhålla nödvändig vård. Ibland faller dock de åtgärder som bör vidtas inte in under vad som traditionellt betraktas som vård. Det kan exempelvis röra sig om djur som uppvisar sjukdomssymptom på grund av att de utfodrats på ett felaktigt sätt, inte tål ett visst foder eller vistas i olämplig djurmiljö. I sådana fall kan en lämplig åtgärd vara att rätta till bristerna i utfodringen, byta foder eller flytta djuren till en mer lämplig miljö. För att klargöra att även sådana åtgärder omfattas av bestämmelsen föreslår regeringen att det i djurskyddslagen föreskrivs att ett djur skall ges nödvändig vård eller att andra åtgärder skall vidtas.

7 Tillståndsplikt för viss djurhållning

Regeringens förslag: Enligt djurskyddslagen gäller krav på tillstånd för viss djurhållning som bedrivs yrkesmässigt eller i större omfattning. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om villkoren för att djurhållningen skall anses vara av större omfattning. Kravet på tillstånd skall även omfatta den som tar emot hästar och sällskapsdjur för enbart förvaring.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorian innehöll dock inte något förslag om att krav på tillstånd även skall omfatta den som tar emot hästar och sällskapsdjur för enbart förvaring.

Remissinstanserna: De flesta av de remissinstanser som yttrat sig i frågan tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det. *Statens jordbruksverk* anser att det föreslagna nya bemyndigandet praktiskt sett kommer att sammanfalla med det bemyndigande som redan finns i lagen om rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om undantag för tillståndskravet.

Några remissinstanser har föreslagit att tillstånd skall kunna föreskrivas om någon yrkesmässigt eller i större omfattning tar emot hundar eller hästar för förvaring även utan att utfodring ingår.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 16 § djurskyddslagen krävs tillstånd för viss djurhållning om den bedrivs yrkesmässigt eller i större omfattning. Av motiven till paragrafen (prop. 1987/88:93 s. 60) framgår att den omständigheten att en verksamhet ger ett visst ekonomiskt utbyte inte behöver innebära att verksamheten är tillståndspliktig men att å andra sidan en rörelse som är av en viss omfattning kan falla under tillståndstvånget även om den inte bedrivs av ekonomiska skäl. Eftersom det är en kommunal nämnd som prövar frågan om tillstånd måste denna nämnd avgöra vad begreppet ”större omfattning” innebär i det enskilda fallet. Enligt uppgift har det emellertid många gånger varit svårt för den kommunala nämnden att avgöra detta. För att underlätta för kommunerna och för att skapa en enhetlig tillämpning av bestämmelsen anförde regeringen i lagrådsremissen att det är lämpligt att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får möjlighet att meddela föreskrifter som tydligt avgränsar vilka slags verksamheter som avses. *Lagrådet* har i sitt yttrande påpekat att begreppet ”yrkesmässig verksamhet” förekommer i ett stort antal lagar. Några föreskrifter på lägre nivå som preciserar detta begrepp finns inte såvitt *Lagrådet* har sig bekant utan det har överlåtits åt rättstillämpningen att bestämma den närmare innebörden av det. *Lagrådet* ser inte någon anledning att just i detta fall ha sådana föreskrifter. *Lagrådet* ställer sig också tveksamt till att i författningstexten precisera i vilka andra fall det skall krävas tillstånd för en verksamhet.

Regeringen delar uppfattningen att föreskrifter som bara tar sikte på att avgränsa vilka verksamheter som skall anses yrkesmässiga kan undvaras. Däremot finns det enligt regeringens mening ett behov av att i föreskrifter precisera vilka verksamheter som skall anses vara tillståndspliktiga på den grunden att de bedrivs i större omfattning. Det förekommer exempelvis att sällskapsdjur föds upp och hålls som hobbyverksamhet i en sådan omfattning att djurskyddsaspekten blir högst påtaglig. Det är därför angeläget att genom närmare föreskrifter i det avseendet kunna föreskriva om vad som skall anses utgöra större omfattning. Vad beträffar hundhållning kan det förutsättas att föreskrifterna utformas med ledning av bl.a. de motivuttalanden som *Lagrådet* hänvisar till. Även för övriga aktuella djurslag måste det bli fråga om att i form av antal djur ange när en djurhållning skall anses vara av större omfattning. Regeringen vidhåller följaktligen sitt förslag om ett bemyndigande att föreskriva om villkoren för att en verksamhet skall anses vara av större omfattning. Enligt regeringens bedömning utesluter inte ett sådant nytt bemyndigande behovet av att meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet.

Det är vanligt förekommande att hundar och hästar tas emot för enbart förvaring. I dessa fall sköter ägarna själva om djurens utfodring. Den som yrkesmässigt eller i större omfattning tar emot hästar eller sällskapsdjur för enbart förvaring omfattas enligt paragrafens nuvarande ordalydelse inte av kravet på tillstånd. Tillståndskravet har tillkommit för att tillse att djurskyddslagstiftningen följs. Möjligheterna att beakta djurskyddsaspekter är generellt sett större vid en tillståndsprövning som normalt sker innan verksamheten påbörjas än om ingripanden skall ske i efterhand. Behovet av att på förhand kunna påverka djurskyddet är lika stort oavsett om den som tar emot djuren för förvaring utfodrar dem eller inte. Regeringen anser därför, i likhet med de i frågan särskilt tillfrågade instanserna samt flera remissinstanser, att även verksamheter där hästar och sällskapsdjur tas emot för enbart förvaring bör omfattas av tillståndskravet.

8 Konsekvensbeskrivning

De föreslagna ändringarna syftar till att upprätthålla Sveriges goda djurskydd och innebär i allt väsentligt förtydliganden av redan existerande bestämmelser. Beträffande förslaget om förprovning av djurstallar innebär detta visserligen att vissa kontroller kommer att göras i efterhand av tillsynsmyndigheten, men dessa kontroller skulle ändå ha behövt göras vid normal förprovning varför några ökade kostnader inte kan förutses på grund av ändringen. Kravet på foder bör inte heller medföra några ökade kostnader eftersom det redan i dag finns bestämmelser om foderkvalitet. Även förslaget som rör ett stärkt djurägaransvar är i huvudsak en precisering av gällande bestämmelser och bör därför inte medföra några ökade kostnader.

Bestämmelser om tillståndskrav för den som yrkesmässigt eller i större omfattning håller eller föder upp djur finns sedan tidigare. Det är kommunerna som meddelar tillstånden. En företagare som omfattas av tillståndskravet måste lämna in en ansökan som beskriver verksamheten och personal och en enkel ritning över de lokaler där djur kommer att hållas. Ansökningsförfarandet är av sådan karaktär att det inte förväntas att företagaren skall behöva anlita någon utomstående. Kommunerna har möjlighet att bekosta tillståndsgivningen genom att ta ut avgifter som varierar från kommun till kommun. Ett tillstånd kan vara tidsbegränsat och kan behöva förnyas efter t.ex. fem år. Vissa kommuner väljer dock att inte tidsbegränsa tillstånden.

Ändringen som tydliggör att även företagare som tar emot sällskapsdjur och hästar för enbart förvaring omfattas av tillståndskravet får förutsättas innebära att ytterligare ett antal verksamheter behöver tillståndsprövas. Ändringen har tillkommit för att tydliggöra att även så kallade "hunddagis", där någon utfodring inte sker, omfattas av tillståndskravet. De djurskyddsmässiga kraven på djurutrymmen påverkas inte av om djurhållningen omfattas av kravet på tillstånd eller inte. Den ekonomiska belastning som ändringen innebär är därför väsentligen bara kostnader för tillståndsprövningen. I dagsläget saknas kunskap om det antal verksamheter som kommer att omfattas av

tillståndsplikten. För att ge de verksamheter som omfattas av det nya tillståndskravet tillräcklig tid att erhålla tillstånd införs en övergångsbestämmelse med innebörden att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande Djurskyddsmyndigheten, får meddela de föreskrifter om undantag från krav på tillstånd för verksamheter enligt 16 § som övergångsvis kan behövas.

Ändringsförslaget som gör det möjligt att ge närmare föreskrifter om villkor för att en verksamhet skall omfattas av kravet på tillstånd kan inte antas annat än marginellt påverka antalet tillstånd.

Sammanfattningsvis gäller att förslagen bara kan förväntas få en mycket begränsad ekonomisk inverkan. Detta gäller både med tanke på de ekonomiska konsekvenserna i allmänhet och sådana konsekvenser för småföretagare.

9 Författningskommentarer

Riksdagen har beslutat om ändringar i 3, 4, 6–8, 10–12, 14–18, 20, 25 och 38 §§ djurskyddslagen (prop. 2001/02:189 bet. 2002/03: MJU5, rskr. 2002/03:98). Dessa ändringar träder i kraft den 1 januari 2004. De förslag som nu läggs fram beträffande de angivna paragraferna har därför fått formen av ändringar i en ändringsförfattning.

3 §

I paragrafen har tillagts att foder och vatten skall vara av god kvalitet och anpassat efter djurslag. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten ges också möjlighet att föreskriva om utfodring och vattning av djur. Med utfodring och vattning avses bl.a. bestämmelser som rör en välbalanserad foderstat och på vilket sätt utfodring och vattning skall gå till. Föreskriftsrätten avser enbart föreskrifter om utfodring och vattning och utsträcks inte till förhållanden som regleras i eller med stöd av lagen (1985:295) om foder. I enlighet med *Lagrådets* förslag har i fjärde stycket begreppet ”byggnadsåtgärden” bytts ut mot ”åtgärden”.

3 a §

Paragrafen är ny. I 3 § finns bestämmelser om förprovning av vidtagna åtgärder på stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt skyldighet för den som underlåter att förpröva en byggnad att betala en särskild avgift. För att komplettera dessa bestämmelser har i 3 a § förts in en skyldighet för länsstyrelsen att meddela förbud mot användning av byggnader som inte har förprovats om inte ett godkännande för åtgärden meddelas i efterhand. Bestämmelsen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

9 §

I paragrafen regleras en djurhållares skyldighet att tillse att sjuka djur ges vård. Genom ändringen tydliggörs att bestämmelsen även täcker in djur som genom sitt beteende visar tecken på ohälsa. Djurhållarens ansvar för djurens välfärd förstärks genom att det i paragrafen har införts ett krav på

att nödvändig vård vid behov skall ges av tillkallad veterinär. Det har vidare lagts till att även andra åtgärder än rena vårdåtgärder omfattas av paragrafen.

16 §

Första styckets första och andra punkter har ändrats på så sätt att det klarläggs att även den som yrkesmässigt eller i större omfattning tar emot sällskapsdjur eller hästar för enbart förvaring omfattas av tillståndskravet. Ändringen har tillkommit för att tydliggöra att även så kallade "hunddagis", där någon utfodring inte sker, omfattas av tillståndskravet.

För att tydligt avgränsa vilka verksamheter som avses i första stycket ges regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten i fjärde stycket möjlighet att meddela föreskrifter om villkoren för att en verksamhet skall anses vara av större omfattning.

Förteckning över remissinstanserna

Prop2002/03:149

Bilaga 1

Efter remiss har yttranden över förslaget i departementspromemorian om förslag till ändringar i djurskyddslagen, m.m. (Ds 2003:14) avgetts av Hovrätten för Nedre Norrland, Kammarrätten i Göteborg, Statskontoret, Försvarmakten (generalläkaren), Riksrevisionsverket, länsstyrelserna i Hallands, Blekinge, Södermanlands, Dalarnas och Västerbottens län, Statens jordbruksverk, Livsmedelsekonomiska institutet, Sametinget, Sveriges lantbruksuniversitet, Tierps kommun, Valdemarsviks kommun, Oskarshamns kommun, Gotlands kommun, Ovanåkers kommun, Sollefteå kommun, Svenska Kommunförbundet, Svenska Samernas Riksförbund, Näringslivets Nämnd för Regelgranskning, Lantbrukarnas Riksförbund, Djurombudsmannens stödorganisation, Djurskyddsinspektörernas Riksförening, Förbundet Djurens Rätt, Föreningarna Djurens Vänners Riksorganisation, Ladugårdsförmännens Riksförbund, Svensk Fågel, Svenska Djurskyddsföreningen, Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund, Sveriges Veterinärförbund.

Dessutom har yttranden inkommit från Svenska Djurhälsovården och från länsstyrelsen i Västra Götaland.

Vallentuna kommun, Nyköpings kommun, Eksjö kommun, Kävlinge kommun, Vårgårda kommun, Köpings kommun, Falu kommun, Sandvikens kommun, Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Kött- och Charkföretagen, Miljö- och hälsoskyddstjänstemannaförbundet, Renägarförbundet samt Svenska Djurparksföreningen har avstått från att yttra sig.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534)⁶

dels att i 12 a och 21–23 §§ uttrycket ”regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer” skall bytas ut mot ”regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten”,

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Om en byggnadsåtgärd som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § har vidtagits utan sådan provning, skall länsstyrelsen förbjuda att byggnaden används för att hysa djur. Förbud skall dock inte meddelas om länsstyrelsen finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

9 §

Ett sjukt eller skadat djur skall snarast ges nödvändig vård, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.

Om ett djur är sjukt, skadat eller på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, skall djuret snarast ges nödvändig vård, vid behov av tillkallad veterinär, eller andra åtgärder vidtas, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Bestämmelsen i 3 a § gäller för byggnadsåtgärder som skall förprövas efter den 1 januari 2004.

⁶ Senaste lydelse av
12 a § 1993:1480
21 § 1998:56
22 § 1998:56
23 § 1998:56.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534)⁷

dels att i 4, 6–8, 10–12, 14, 15, 17, 18, 20 och 25 §§ djurskyddslagen (1988:534) i stället för dess lydelse enligt lagen (2003:52) om ändring i nämnda lag uttrycket ”regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer” skall bytas ut mot ”regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten”,

dels att 3, 16 och 38 §§ djurskyddslagen (1988:534) i stället för dess lydelse enligt lagen (2003:52) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny övergångsbestämmelse, punkten 4, till lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534) av följande lydelse.

Lydelse enligt 2003:52

Föreslagen lydelse

3 §⁸

Djur skall ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn.

Djur skall ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. *Fodret och vattnet skall vara av god kvalitet och anpassat efter det djurslag som utfodras.*

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela ytterligare föreskrifter om

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, *Djurskyddsmyndigheten* får meddela ytterligare föreskrifter om

1. stall och andra förvaringsutrymmen för djur,

1. *utfodring och vattning av djur,*

2. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, och

2. stall och andra förvaringsutrymmen för djur,

3. skyldighet att låta förpröva ny

3. skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, och

4. skyldighet att låta förpröva ny

⁷ Senaste lydelse av

4 § 2002:550

6 § 1991:404

7 § 2002:550

8 § 1998:56

10 § 2002:550

11 § 2002:550

12 § 2002:550

14 § 1991:404

15 § 1991:404

17 § 1991:404

18 § 1991:404

20 § 1998:56

25 § 1991:404.

⁸ Senaste lydelse 2002:550.

teknik inom djurhållningen.

teknik inom djurhållningen.

Prop2002/03:149

Bilaga 2

Regeringen får föreskriva att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften skall tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när byggnadsåtgärden vidtogs. Den särskilda avgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma avgiften till ett lägre belopp.

Första stycket gäller inte djur som används för sådana ändamål som avses i 19 §, om djuret inte hålls i fångenskap. Bestämmelserna i andra stycket om krav på tillräckligt utrymme och skydd och bestämmelserna i tredje och fjärde styckena om befogenhet att meddela föreskrifter gäller också hägn.

16 §⁹

Tillstånd till verksamheten skall den ha som yrkesmässigt eller i större omfattning

1. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller tar emot sällskapsdjur för förvaring och utfodring,

2. håller, föder upp, upplåter eller säljer hästar eller tar emot hästar för förvaring och utfodring eller använder hästar i ridskoleverksamhet, eller

3. föder upp pälsdjur.

Frågor om tillstånd prövas av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. En sådan nämnd får också återkalla ett beviljat tillstånd.

Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till att den sökande kan anses lämplig att bedriva verksamheten och att de anläggningar i vilka verksamheten skall bedrivas är lämpliga från djurskyddssynpunkt.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om undantag från första stycket.

1. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller tar emot sällskapsdjur för förvaring eller utfodring,

2. håller, föder upp, upplåter eller säljer hästar eller tar emot hästar för förvaring eller utfodring eller använder hästar i ridskoleverksamhet, eller

Regeringen eller, *efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten* får meddela föreskrifter om

1. villkoren för att en verksamhet skall anses vara yrkesmässig eller av större omfattning,

2. undantag från första stycket.

38 §¹⁰

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag eller enligt bestämmelser som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut, som annan statlig myndighet än regeringen i särskilt fall meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt

⁹ Senaste lydelse 2002:891 (jfr 2003:106).

¹⁰ Senaste lydelse 1995:1714.

lagen, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Prop2002/03:149
Bilaga 2

Annat beslut som *en* statlig myndighet meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen får överklagas hos regeringen.

Annat beslut som *Djurskyddsmyndigheten eller annan* statlig myndighet meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen får överklagas hos regeringen.

4. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela de föreskrifter om undantag från krav på tillstånd för verksamheter enligt 16 § som övergångsvis kan behövas.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2003-06-17

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, regeringsrådet Marianne Eliason, justitierådet Severin Blomstrand.

Enligt en lagrådsremiss den 5 juni 2003 (Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534),
2. lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Kristina Ohlsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen

3 a § och övergångsbestämmelsen

I den föreslagna nya paragrafen föreskrivs att länsstyrelsen skall förbjuda att en byggnad används för att hysa djur, om en byggnadsåtgärd som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § har vidtagits utan sådan provning. Vidare anges att förbud dock inte skall meddelas om länsstyrelsen finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

I författningskommentaren hänvisas till att bestämmelserna i den nya 3 a § syftar till att komplettera bestämmelserna i 3 § om förprovning av vidtagna byggnadsåtgärder på stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt om skyldighet för den som underlåter att förpröva en byggnad att betala en särskild avgift.

De närmare föreskrifterna om förprovning av djurstallar m.m. finns i 5–6 a §§ djurskyddsförordningen (1988:539). Av dessa framgår att förprovningsskyldigheten omfattar uppförande, tillbyggnad och ombyggnad av stall men också bl.a. den situationen att en byggnad som förut har använts för annat ändamål tas i anspråk eller inreds som stall. Bestämmelsernas utformning överensstämmer delvis med bygglovsregleringen i 8 kap. 1 § första stycket plan- och bygglagen (1987:10), PBL.

Vid föredragningen inför Lagrådet har uppgetts att den nu föreslagna förbudsmöjligheten avsetts inbegripa även fall då förprovning underlåtit vid ianspråktagande av byggnad för nytt ändamål som stall. Enligt Lagrådets mening kan emellertid den föreslagna användningen av begreppet ”byggnadsåtgärd” leda till att vissa sådana fall inte kommer att omfattas. Ett sådant ianspråktagande som det här gäller torde nämligen inte förutsätta att någon inredningsåtgärd eller annan åtgärd som kan hänföras till byggnadsåtgärd har vidtagits. Det är också att märka att det mer heltäckande uttrycket ”åtgärd” används i 8 kap. PBL i stället för byggnadsåtgärd.

Med hänsyn till det anförda och då det ter sig önskvärt att begreppsbildningen i djurskyddslagstiftningen på förevarande punkt inte avviker från den i PBL bör den föreslagna lydelsen ändras. Lagrådet

föreslår att paragrafens första mening, med vissa jämkningar även i övrigt, utformas enligt följande.

”Om en åtgärd i fråga om stall eller annat förvaringsutrymme för djur som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § tredje stycket 3 har vidtagits utan sådan provning, skall länsstyrelsen förbjuda att utrymmet används för att hysa djur.”

I konsekvens härmed föreslår Lagrådet att övergångsbestämmelsen ges följande lydelse.

”2. Bestämmelsen i 3 a § gäller för åtgärder som kräver förprovning efter den 1 januari 2004.”

Godtas Lagrådets förslag bör en klagörande ändring företas också i 3 § fjärde stycket, som gäller avgift vid underlåten förprovning av stall och andra förvaringsutrymmen för djur och anger att avgiften skall tas ut av den som var ägare till utrymmet när ”byggnadsåtgärden” vidtogs.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen

3 §

Lagrådet hänvisar till vad Lagrådet anfört i anslutning till 3 a § förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen.

16 §

Enligt paragrafen skall den som yrkesmässigt eller i större omfattning bl.a. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller hästar ha tillstånd till verksamheten. Tillstånd ges av en kommunal nämnd. I fjärde stycket finns vissa bemyndiganden. I remissen föreslås ytterligare ett bemyndigande innebärande att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om villkoren för att en verksamhet skall anses vara yrkesmässig eller av större omfattning. Som skäl för förslaget anges (avsnitt 7) att det enligt uppgift har varit svårt för den kommunala nämnden att avgöra vad begreppet ”större omfattning” innebär i det enskilda fallet. Det anses därför lämpligt att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får möjlighet att meddela föreskrifter som tydligt avgränsar vilka slags verksamheter som avses.

Tillståndskrav infördes år 1965 genom att en ny paragraf, 8 a §, lades till i den då gällande djurskyddslagen (1944:219). Föredraganden uttalade i det ärendet att det därigenom skulle framgå, å ena sidan, att den omständigheten att hanteringen gav ett ekonomiskt utbyte inte behövde innebära att den var yrkesmässig i den mening som avsågs och, å andra sidan, att en rörelse, som regelmässigt omfattade mer än ett par tre avelstikar eller till förvaring och utfodring mottagna djur, kunde falla under tillståndstvånget, oavsett att den inte drevs av enbart ekonomiska motiv (prop. 1965:138 s. 92 f.). Bestämmelsen är straffsanktionerad (36 §). Den kommunala nämndens beslut överklagas hos länsstyrelsen och länsstyrelsens beslut hos förvaltningsdomstol (38 §). Regleringens tillämpning förefaller inte ha aktualiserats i högsta instans.

Bemyndigandet har utformats så att det även ger rätt att meddela föreskrifter om villkoren för att en verksamhet skall anses vara yrkesmässig. Begreppet ”yrkesmässig verksamhet” förekommer i ett

stort antal lagar. Några föreskrifter på lägre nivå som preciserar detta begrepp finns inte såvitt Lagrådet har sig bekant utan det har överlåtits åt rättstillämpningen att bestämma den närmare innebörden av det. Lagrådet ser inte någon anledning att just i detta fall ha sådana föreskrifter.

Lagrådet ställer sig också tveksamt till att i författningstext precisera i vilka andra fall det skall krävas tillstånd för en verksamhet. Utrymmet torde i praktiken vara tämligen begränsat. Det har i ärendet inte presenterats några överväganden av vad en sådan reglering är tänkt att innehålla. Lagrådet förordar att frågan blir föremål för ytterligare överväganden under den fortsatta beredningen.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 juli 2003

Närvarande: statsrådet Winberg, ordförande, och statsråden Pagrotsky,
Nykvist, Andnor, Hallengren

Föredragande: statsrådet Ann-Christin Nykvist

Regeringen beslutar proposition 2002/03:149 Ändringar i
djurskyddslagen (1988:534).

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)	12 a, 21, 22, 23 §§	
Lag om ändring i lagen (2003:52) om ändring i djurskyddslagen (1988:534)	3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 25.	
